

Kappel Zoltán És Mária

A kép bal szélén az első feleségem látható, Kappel Mária. Középen én vagyok, jobboldalt pedig, ha jól emlékszem, a feleségem egy barátnéja látható. Ez egy 1960-as években készült felvétel. Valószínűleg valamilyen ünnepségen vettünk részt. A feleségem zsidó származású volt, de nem tudott még imádkozni sem héberül. Az első feleségemmel, Márton Máriával úgy ismerkedtünk meg, hogy a hazatérésem után gyakran bejártam a Péter-Pál villába. Ez valamikor egy palotaféle volt, gazdag zsidók laktak benne, mindenkinek komfortos lakása volt. Vagy harminc-negyven család lakott ottan, s azok építették maguknak. Később ez lett a Gestapo székhelye. A háború után itt szállásolták el a lakás nélkül maradt, deportálásból vagy munkaszolgálatból hazatérő zsidókat. Ott kaptak ebédet, ott kaptak lakást, és én is odamentem, hogy lássam, ki jön haza, és hogy halljak híreket. Minden héten, sokszor még naponta is elmentem, ha tudtam, valaki ismerős jött. Ott találkoztam a feleségemmel is. Ő is a deportálásból jött haza, és ők is ott laktak bent a nővérel. A családjából csak még a nővére élte túl a holokausztot. A szülei és a többi testvére nem tért haza a deportálásból. A feleségem családja kolozsvári volt. Nagyon szegény család volt. Az apja, azt hiszem, megnyomorodott a kezével, és nem volt képes kenyeret keresni. És voltak testvérek vagy ötön, úgyhogy nehéz családi életet éltek. Nem tudok róluk nagyon semmit. Én csak a nővérét ismertem, Alizt. A férje után Hirsch Aliznak hívták. Aliz egy karakán, vagány nő volt. A deportálás előtt illegalista volt, le is volt tartóztatva. A háború után előkerült a dossziája , amelyikben a vallomásokat tette a csendőrségnek a háború idején. Senkit nem árult el az illegalisták közül, mindent tagadott. Emiatt a háború után a pártnál nagyon megbecsülték. Talán valami funkciója is volt, de már nem emlékszem pontosan. A feleségem röviddel az esküvőnk előtt jött haza deportálásból, én munkaszolgálatból. Neki nem volt sem anyja, sem apja. Az apja nem jut eszembe, mikor halt meg, volt-e deportálva. Nem csináltunk esküvőt, mert a rokonaink nagy része elpusztult, és anyagi lehetőségünk sem volt rá. A városházán megesküdtünk, majd hazamentünk, s a szüleimmel meg a testvéremmel együtt megvacsoráztunk. A szüleimnél laktunk a feleségemmel egy darabig. Elvettem feleségül Máriát, és aztán nyomorogtunk egy pár hónapig, amíg behívtak

román katonának. Egy évig voltam katona. [Nagy]Szebenbe vonultam be a VI. Önkéntes Gyalogezred alakulathoz. Önkéntes alakulatnak nevezték, de én nem voltam önkéntes. Csak amikor 1945-ben hazajöttem Csepelről, beiratkoztam a pártba. Ők mondták, hogy oda menjek katonának. [Nagy]Szebenben három hónapot ültem, majd onnan egy fogarasi altiszti iskolába küldtek. Onnan elvittek Bukarestbe, a Marele Stat Majorhoz, fordítónak inkább [Fővezérkar, 1947-ben a román Fővezérkar keretében külön katonai hírszerzési osztályt állítottak fel. Kappel Zoltán ennek az osztálynak állt alkalmazásában. -- A szerk.]. Tudok németül is és magyarul is. Fordítani kellett volna a németektől maradt dokumentumokat egy pincében. Hát mikor ezt megláttam, s láttam, mennyi irat van, arra gondoltam, hogy valószínűleg sosem fogok hazamenni. Kaptam viszont egy tüdőgyulladást, és azzal megszabadultam. A fogarasi altiszti iskolába kerültem vissza. Onnan szereltem le, egy év katonaság után. A feleségem már korábban is próbálta elintézni, hogy leszereljek, mert már gyereket szült, és nehezen tudta fenntartani magát. A szüleim nem sokat törődtek vele, se a gyerekkel. A gyerek meg is halt nemsokára. Hat hónapos lehetett, úgyhogy én egyszer láttam csak életemben, amikor szabadságon voltam. Amikor leszereltem, akkor már meg volt halva a gyerek. A feleségem 1978-ban meghalt.